

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08 508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
20 februari 2025

Remiss, Handlingsplan för arbete mot rasism, KS 2024/1035

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/1035

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Sammanfattning

Handlingsplan mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.*

Handlingsplanen tar upp alla former av rasism med särskilt fokus på afrofofi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Förvaltningen ser positivt på och välkomnar att staden samlar sitt arbete mot rasism i en handlingsplan. Arbetet mot rasism knyter väl an till verksamhetsområdesmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt.* Förvaltningen gör bedömningen att handlingsplanen mot rasism utgör ett viktigt styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för att bekämpa alla former av rasism. Förvaltningen anser dock att handlingsplanen saknar ett arbetsgivarperspektiv som är viktigt i arbetet med mänskliga rättigheter. Det finns i och med detta en risk att staden tappar ett helhetsgrepp vad gäller det strukturella arbetet mot rasism. Om det perspektivet inte ska ingå behöver avgränsningen motiveras och att handlingsplanen beskriver hur de frågorna tas om hand på annat vis inom staden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Handlingsplan för arbete mot rasism till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 12 februari 2025. Förvaltningen har fått anstånd till den 22 februari. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, samtliga stadsdelsnämnder och facknämnder, Kommunstyrelsen råd för Agenda 2030, Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter med flera.

Ärendet

Stockholms stad har tidigare tagit flera initiativ till insatser med syfte att motverka rasism, men det har aldrig antagits ett samlat styrdokument för stadens arbete mot rasism. Staden samlar och stärker nu arbetet ytterligare med en särskild handlingsplan.

Handlingsplanen syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism*. Handlingsplanen tar upp alla former av rasism med särskilt fokus på afrofofi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Handlingsplanen är ett styrdokument som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. I denna identifieras tre utvecklingsområden, som svarar mot Stockholm stads program för de mänskliga rättigheternas fokusområden. De tre utvecklingsområdena är:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Till varje utvecklingsområde pekas ett antal aktiviteter ut som syftar till att utveckla existerande processer utifrån ett antirasistiskt perspektiv samt påbörja nya arbetssätt för att förebygga och motverka rasism och främja inkludering.

Nämnder och bolagsstyrelser ska enligt handlingsplanen formulera egna mål och aktiviteter för arbetet mot rasism, säkerställa att de har kunskap om stockholmarnas upplevelser av rasism och att kunskapen används i utvecklingsarbetet. Nämnder och bolag ska samverka både inom staden och med civilsamhället. Arbetet mot rasism ska vara en del av det systematiska arbetet för att säkerställa stockholmarnas tillgång till de mänskliga rättigheterna och bidra till att ojämlikheten minskar i enlighet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 10 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på och välkomnar att staden samlar sitt arbete mot rasism i en sammanhållen handlingsplan. Arbetet mot rasism knyter väl an till verksamhetsområdesmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt.*

Att inte utsättas för rasism är en mänsklig rättighet och rasism och diskriminering kan utgöra hinder för enskilda att få tillgång till andra mänskliga rättigheter. Ett stärkt arbete mot rasism bidrar därför till arbetet mot mänskliga rättigheter och Stockholm stads program för mänskliga rättigheters mål om en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

För att nå de övergripande målen i Handlingsplan mot rasism och Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna är det viktigt att bekämpa alla former av rasism. Samtidigt är det nödvändigt att uppmärksamma att olika typer av rasism kan ta sig olika uttryck. Handlingsplanen lyfter därför särskilt fem former av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Handlingsplanens tre utvecklingsområden har en tydlig koppling till både de fokusområden som pekas ut i Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna och behov som identifierats utifrån aktuell forskning, kontakter med civilsamhället och tidigare vidtagna åtgärder. Utvecklingsområdena pekar ut viktiga prioriteringar och samlar insatser för arbetet framåt.

Förvaltningen anser att handlingsplanen saknar ett arbetsgivarperspektiv. Som arbetsgivare har staden en viktig roll i arbetet med mänskliga rättigheter. När arbetsgivarperspektivet saknas finns en risk att staden tappar ett helhetsgrepp vad gäller det strukturella arbetet mot rasism. Om det perspektivet inte ska ingå behöver avgränsningen motiveras och att handlingsplanen beskriver hur de frågorna tas om hand på annat vis inom staden.

Förvaltningen gör bedömningen att handlingsplanen mot rasism utgör ett viktigt styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för att bekämpa alla former av rasism.

Barnrättsanalys

Handlingsplan för arbete mot rasism bidrar till att uppnå barnkonventionen och stärka arbetet med alla barns rättigheter. Barnombudsmannens rapport ”Om barns och ungas utsatthet för rasism” (2021) visar hur rasism är en del i barns vardag från tidig ålder och kommer till uttryck på många olika sätt och i olika sammanhang, särskilt i skolan och på internet. Barn osynliggörs, misstänkliggörs, får utstå verbala trakasserier, hot och våld av både andra barn och vuxna. Rapporten visar även hur t.ex. socioekonomisk utsatthet samspelar med utsattheten för rasism. Det är viktigt att särskilt uppmärksamma barns och ungas utsatthet för rasism och diskriminering, inte minst då detta riskerar att i hög grad påverka deras villkor och möjligheter i skolan och i livet i stort. Likaså är det under uppväxten som individen börjar forma sina värderingar och reflektera över dem.

Jämställdhetsanalys

Handlingsplan för arbete mot rasism omfattar både kvinnor och män. Åtgärder som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och rasism är en del i arbetet för mänskliga rättigheter och grundläggande i en demokrati.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Emma Liljenberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Handlingsplan för arbete mot rasism

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2025-01-27
Emma Liljenberg, Avdelningschef	2025-01-27